

Ústav krajinej architektúry

doc. Ing. Attila Tóth, PhD. | vedúci ústavu

Posudok oponenta diplomovej práce

Diplomant:	Matúš Berák
Názov diplomovej práce:	<i>Pražské zahrádkářské osady / Městské zahrady Prahy</i>
Vedúca diplomovej práce:	Ing. Radmila Fingerová
Konzultantka diplomové práce:	Ing. arch. Karin Grohmannová
Pracovisko:	ČVUT v Praze, FA, Ústav krajinárskej architektúry
Akademický rok:	2021/22, zimný semester
Študijný odbor:	Krajinárska architektúra
Oponent:	doc. Ing. Attila Tóth, PhD.

Priznávam sa, že som dosiaľ neposudzoval diplomovú prácu, ktorá by pozostávala z troch komplexných a rozsiahlych dokumentov, s celkovým rozsahom 404 strán. Predložená diplomová práca je nadštandardne rozsiahla a komplexná. Rieši problematiku mestských záhrad, ktorú stavia na základe záhradkárskych osád ako typologického prvku. Svojím obsahom a rozsahom svedčí predložená práca o hlbokom záujme až zanietení autora o záhradkárske osady a mestské záhrady. Nedá sa prehladnúť, že autorovi veľmi záleží na tomto type mestskej zelene, jeho zachovaní a ďalšom vývoji/udržateľnej transformácii.

Práca pozostáva z troch samostatných častí – analýz, manuálu a prípadovej štúdie. Analytická časť má významnú hodnotu vďaka originálnym zisteniam, výsledkom, ich grafickej a textovej interpretácii. Dáva do súvzťažnej väzby zaujímavé skutočnosti, z ktorých je možné extrahovať pôvodné vedecké zistenia. Túto časť považujem za dobrý podklad pre vypracovanie pôvodného vedeckého príspevku do vedeckého časopisu so zameraním na výskum krajiny.

Druhá časť diplomovej práce – manuál – predstavuje rozsahom najväčšiu časť práce. Manuál je písaný populárno-náučným štýlom, vďaka čomu má potenciál získať si široký okruh potenciálnych čitateľov a užívateľov. Otázne však je, či rozsahom a podrobnosťou skutočne ide o publikáciu typu manuálu alebo príručky, alebo skôr o odbornú knižnú publikáciu. Možno by stálo za zváženie vydať aj „brief“ verziu, ktorá by mala popularizačný zámer.

Tretia časť – prípadová štúdia – skutočne postupuje v zmysle akéhosi manuálu a navrhuje drobné, relatívne jednoducho a rýchlo realizovateľné intervencie v priestore. Popri tom však rieši aj relatívne rozsiahly priestor v stupni urbanisticko-krajinárskej štúdie. Uplatňuje výpovedné grafické diagramy, ktoré zrozumiteľným spôsobom deklarujú autorský zámer v čase a priestore.

1/3 Analytická časť (84 strán, 33 zdrojov)

Autor diplomovej práce veľmi zaujímavým a faktickým spôsobom uvádza do riešenej problematiky. Všeobecné informácie vhodne a výstižne dopĺňa o faktické údaje a vlastné originálne zistenia z interpretácie a vyhodnotenia autorských analýz.

Na strane 8 diplomant konštatuje, že „Je možné tvrdiť, že záhradkárske osady sa nachádzajú prevažne v prírodnom prostredí, skôr na okraji zastavaného územia či v plochách medzi zastavanými územiaми a len málo sú prítomné v mestskej štruktúre“. Takto sformulované tvrdenie nie je celkom správne, keďže predpokladá, že všetko, čo nie je urbanizované/zastavané, je „prírodné prostredie“. Autor takto „oprášil“ z časti prežitú bipolaritu mesto-príroda. Väčšinou ide o suburbánne štruktúry mestskej krajiny, ktoré môžeme v odôvodnených situáciách označiť maximálne ako poloprírodné alebo prírode blízke územie, prípadne ako otvorenú (nezastavanú) krajinu, aj za predpokladu, že je v priestorovom kontakte s prírodnými parkmi alebo inak prírodne a krajinársky zaujímavými územiaми a objektmi.

Na strane 22 diplomant uvádza, že percentuálny podiel záhradkárskych osád v skutočnosti je 1,5 % z celkovej rozlohy Prahy a v územnom pláne sa uvádza 1,0 %, čo vyhodnocuje ako -50% rozdiel oproti skutočnému stavu. V skutočnosti však ide o rozdiel - 1/3, resp. - 33,3 %.

Vyzdvihujem a oceňujem veľmi kvalitne a podrobne spracované grafické analýzy s vysokou výpovednou hodnotou spracované v prostredí geografických informačných systémov.

2/3 Manuál (206 strán, 55 zdrojov)

Považujem za veľmi užitočné a praktické, že súčasť diplomovej práce tvorí aj manuál. Je správne, že diplomant robí hodnotový krok smerujúci k akejsi „aktualizácii“ (upgrade-u) záhradkárskych osád na mestské záhrady. Autorské úvahy diplomanta svedčia o filozofickom prístupe a hlbavom pozorovaní záhradkárskych osád. Autor vo svojich textoch preukazuje, že sa problematike veľmi dôsledne venoval. Oceňujem bohatú obrázkovú ilustráciu manuálu, ktorá vizuálne dotvára celkový obraz problematiky. Ilustračná grafika manuálu je veľmi elegantná, sympatická, miestami až vtipná a vtiahne čitateľa do obsahu práce. Dokument manuálu má úctyhodných 206 strán, je rozsiahly a komplexný, má ambíciu zachytiť typologickú, štrukturálnu a funkčnú rozmanitosť mestských záhrad a poskytnúť základné informácie / rady / odporúčania, i keď pre bežného (laického) užívateľa je tento formát možno až príliš rozsiahly.

3/3 Prípadová štúdia (114 strán, 26 zdrojov)

Aj táto časť diplomovej práce obsahuje výstižné grafické a textové spracovanie vstupných analýz. Jasne definuje širšie a bezprostredné väzby, ako aj problémy a hodnoty územia. Navrhované intervencie sú jasné a logické s predikciou zvýšenia kvality priestoru. Prípadová štúdia navrhuje drobné zmeny a intervencie, ktoré nevyžadujú výrazné náklady na realizáciu a zároveň sľubujú pozitívny efekt v priestore. Veľmi oceňujem koncepčné schémy a diagramy, ktoré lepšie približujú proces uvažovania a tvorby autora, vysvetľujú princípy, dôvody a ciele. Diplomová práca rieši rozsiahle územie v stupni komplexnej urbanisticko-krajinárskej štúdie.

Formálne pripomienky

Oceňujem atraktívne a čitateľsky príjemné grafické spracovanie diplomovej práce na veľmi vysokej úrovni vo formáte knižnej publikácie. Štylistika textu je mierne poznačená „česko-slovenčinou“ a pri čítaní textu som identifikoval gramatické a štylistické chyby menšieho rozsahu.

Otázky do diskusie a odporúčania

Aký má autor diplomovej práce názor na zmenu záhradkárskych osád na iné formy mestskej zelene, prevažne verejnosti prístupné parkové plochy?

Ako vníma autor historické a pamiatkové hodnoty záhradkárskych osád z 20. storočia?

V akej forme predpokladá autor sprístupnenie svojej diplomovej práce (najmä manuálu) pre širšiu odbornú i laickú verejnosť?

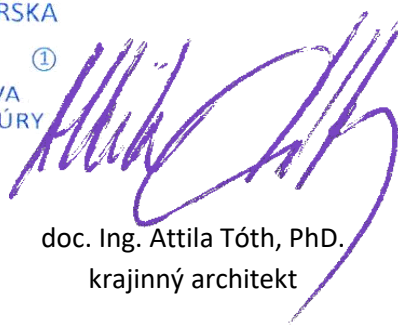
Záver

Diplomovú prácu Matúša Beráka hodnotím ako mimoriadnu a výbornú (A) a odporúčam ju k obhajobe.

V Nitre dňa 25.1.2022

S úctou a pozdravom,

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA
UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA ZÁHRADNÍCTVA ^①
A KRAJINNÉHO INŽINIERSTVA
ÚSTAV KRAJINNEJ ARCHITEKTÚRY
Tulipánová 7, 949 76 Nitra

doc. Ing. Attila Tóth, PhD.
krajinný architekt